

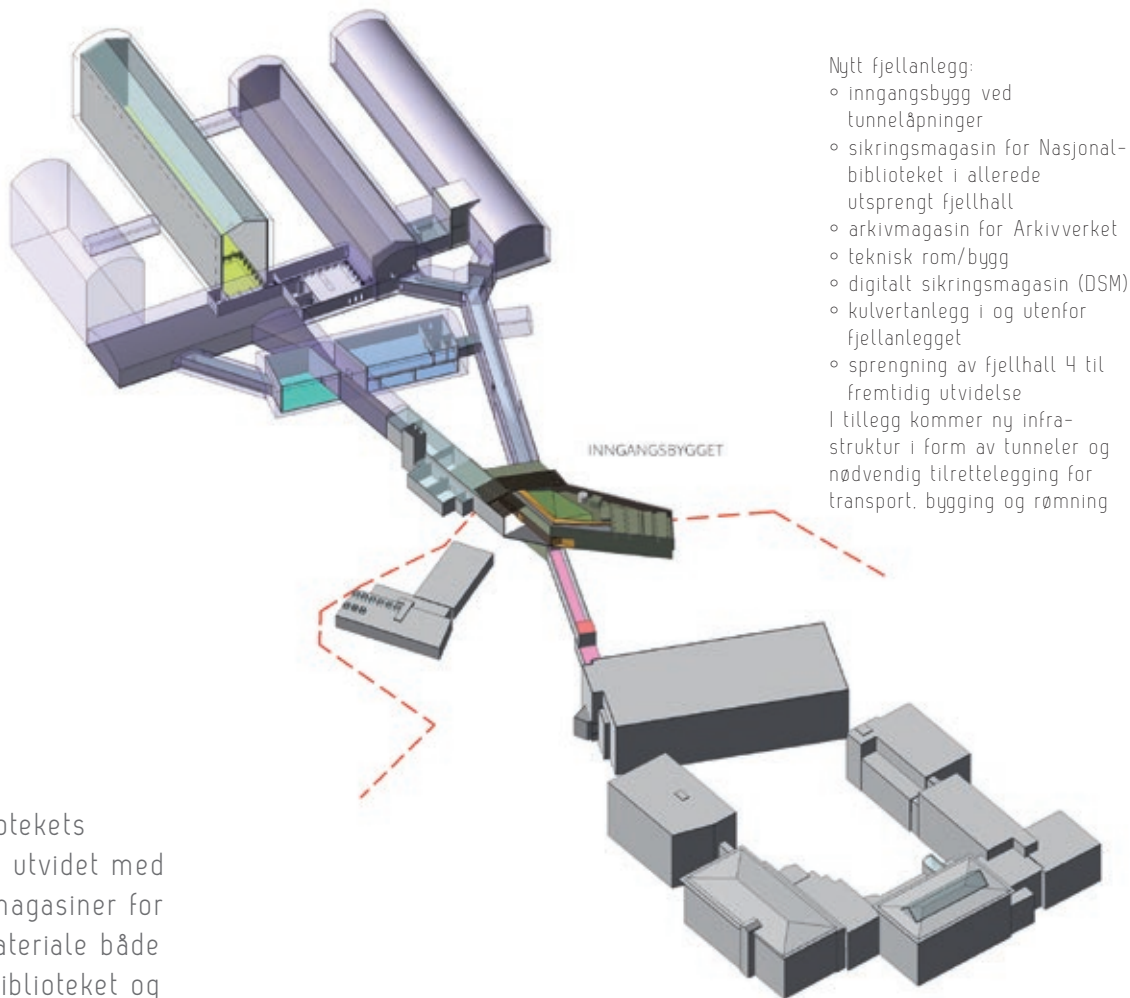

GULLET I FJELLET

Fjellanlegg for kulturarven, Mo i Rana

LERCHE ARKITEKTER
LINK ARKITEKTUR

Tekst: Statsbygg/Lerche Arkitekter
Illustrasjoner: Lerche Arkitekter. Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen/Statsbygg

- Nytt fjellanlegg:
- inngangsbygg ved tunnelåpninger
 - sikringsmagasin for Nasjonalbiblioteket i allerede utsprengt fjellhall
 - arkivmagasin for Arkivverket
 - teknisk rom/bygg
 - digitalt sikringsmagasin (DSM)
 - kulvertanlegg i og utenfor fjellanlegget
 - sprengning av fjellhall 4 til fremtidig utvidelse
- I tillegg kommer ny infrastruktur i form av tunneler og nødvendig tilrettelegging for transport, bygging og rømning

Nasjonalbibliotekets fjellanlegg er utvidet med nye sikringsmagasiner for lagring av materiale både for Nasjonalbiblioteket og Arkivverket.

Det nye fjellanlegget ligger cirka én kilometer syd for sentrum av Mo i Rana og er så stort at det kunne romme Nidarosdomen. Tomten på 32.500 kvadratmeter skråner opp mot Mofjellet i syd. Eksisterende bygningsmasse ligger rundt et tun mot eiendomsgrensen i nord.

Anlegget er sprengt inn i fjellet utenfor eiendomsgrensen i syd. Det består av fem fjellhaller for arkivering og sikring, et inngangsbygg og et kulvertanlegg som forbindelse til eksisterende bebyggelse utenfor.

Dokumentene som bevares i sikringsmagasinet skal i prinsippet ha en levetid på 1000 år, primært i originalutgave (som objekt), eller sekundært i en utgave der selve innholdet i dokumentet er overført til en ny og varig mediebearer.

Utviklingen tilsier at det i fremtiden vil stilles nye krav til Nasjonalbiblioteket, ikke bare med hensyn til varig oppbevaring av trykt og digitalisert materiale, men også med hensyn til digital formidling. Med formidling menes i denne sammenhengen publikums mulighet for å kunne motta digitalt innhold via internett.

av det bakenforliggende Mofjellet med fjellanlegget, og det inntrukne inngangspartiet med bladgulloverflater skal speile 'gullet i fjellet' – arkivene som ligger lagret i magasinene.

Fra inngangspartiet ledes man direkte til visnings- og evakueringsrommet som er formet som en grotte med skrå betongvegger og nedhengt skrå pusset himling. En lysspalte mellom betongvegger og himling skal illudere en fjellsprekk der dagslyset siver ned. Dører med gulloverflate i fjellrommet viser fortsettelsen av gullårene innover i fjellet.

Samlingene

Nasjonalbibliotekets sikringsmagasiner inneholder i prinsippet ett eksemplar av alt publisert allment tilgjengelig norskrelatert materiale uavhengig av medietype.

Samlingen omfatter bøker, tidsskrift, aviser, plakater, postkort, kart, småtrykk, radioopptak, fjernsynsopptak, filmer, foto, lydinnspillinger, video og digitalt materiale.

Utforming og organisering

Ideen med utformingen av inngangsbygget til tunellanlegget var å vise dette som et skår i fjellet som leder veien inn til 'gullet' i fjellet, en verdifull del av kulturarven vår, signalisert med en gullforyggt flate på utsiden.

Inngangsbyggets tunge betongfasader med grønt tak skal danne en fortsettelse

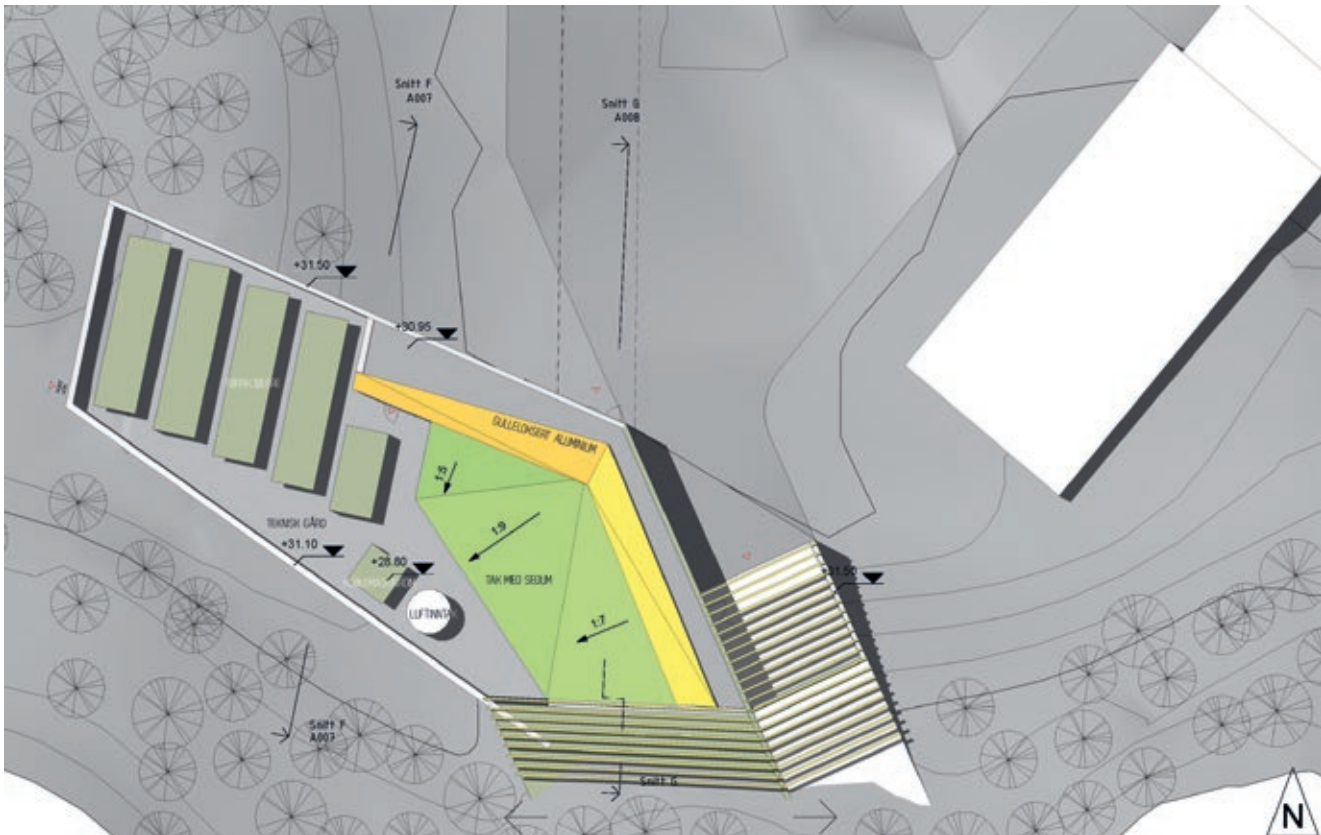
Inngangsbygget

Inngangsbygget fremstår som en representativ inngangsportale til fjellanlegget – imøtekommende, men samtidig vinntagelig og sikret. Med et spennende og karakteristisk formmessig uttrykk leder det vei inn til fjellet.

Bygningen erstatter tidligere inngangsportale og leder inn til eksisterende

Betongguly i inngangsbygningen er slipt og porefylt, med matt overflate. I de skrå betongveggene er dørene montert med framskutte omramninger

Inngangsbygningen – takplan

tunnelinngang. Som knutepunkt i kulvertsystemet med heis og trapp er bygningen en del av transportsystemet mellom Automatlager 2 og sikringsmagasinene inne i fjellet. Det er også tilrettelagt for et evakuerings- og visningsrom for ansatte og ev. besøkende med digital visning av Nasjonalbibliotekets virksomhet.

Sikrings- og arkivmagasin

Arkivmaterialer og samlinger lagres i automatiserte og kompakte lagringsløsninger i høye magasinrom.

Digitalt sikringsmagasin organiseres over to etasjer i en egen bygning.

Kulverter er klimatisert og tilrettelagt for automatisk robotisert transportsystem.

Materialer

Vegger i Inngangsbygningen er i kjerneisoleret lavkarbonbetong, dels med lekteforskaling, dels med glatt plateforskaling. Overflatene er behandlet med transparent støvbinding. Glatt betong er påført okergul lasur som støvbinding, og i inntrukket inngangsparti påført bladgull og ferniss.

Betongkonstruksjoner er dimensjonert for å unngå riss og andre skader. Innervegger mot fellesarealer er i plasstøpt betong med helning og ulike overflater.

I skrå betongvegger er dørene montert med framskutte omramninger/utføring, fuget mot betongen. Utføring og dørkarm er kledd med blankt gullfarget metall tilsvarende dørene i inngangsbygningen. Belysningen over dørforingene skal illustrere fakkellbelysning i fjellgrotten.

LED-belysning med dagslyssimulering i spalten mellom himling og betongvegger illuderer dagslys som siver ned gjennom sprekker i fjellet.

Adresse:	Finsetveien 2. 8624 Mo i Rana
Byggherre:	Statsbygg for Nasjonalbiblioteket og Arkivverket
Arkitekt:	Lerche Arkitekter v/ Svein Bjoland for Statsbygg Link arkitekter for Veidekke
RIB:	Multiconsult Bergen
Entreprenører:	Veidekke Bergen (totalentreprenør)
Leverandører	betong: Helgeland Betong
Ferdigstilt:	2022
Areal:	gulvareal ca. 12.000 m ² , volum ca. 111.000 m ³ , ca. 110.000 lm hyller
Byggekostnad:	ca. 850 millioner kr
Konstruksjon:	Betong og stål

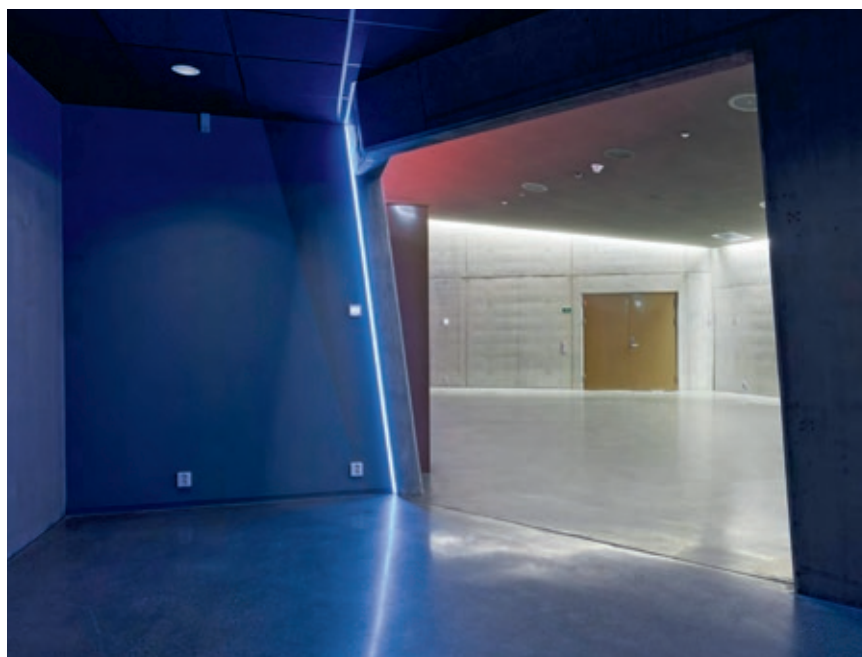

Belysningen over dørforingene illuderer fakler. LED-belysning med dagslyssimulering i spalten mellom himling og betongvegger illuderer dagslys som siver ned gjennom sprekker i fjellet

Underetasje, kulverterheissjakter og -gruber er støpt vanntett under bakkenivå. Den ytre delen av tunnelen er plasstøpt gjennom løsmasser.

Betonggulv i inngangsbygningen er slipt og porefylt, med matt overflate. Toalett og våtrom har keramiske fliser.

Betongdekket i Sikringsmagasinets er dimensjonert for minimumslast på 4000 kg/m^2 . Dekket i arkivmagasinet er dimensjonert for minimum brukslast på 7200 kg/m^2 i sone for miniloadanlegg og 9400 kg/m^2 brukslast i sone for vertikale heisautomater. Dekkene i DSM har bæreevne på 1500 kg/m^2 .

Digitalt sikringsmagasin DSM
Automatisk lagring i fjellmagasin

LERCHE
ARKITEKTER

Lerche Arkitekter har hatt en kontinuerlig drift i mer enn 30 år. Firmaet har i dag 10 medarbeidere, arkitekter og interiørarkitekter. Lerche er leverandører av helhetlige tjenester i alle faser som idemakere, utfordrere og gjennomførere. Lerche har bred erfaring fra store offentlige prosjekter med alt fra kartlegging og behovsavklaring i tidligfase, gjennomføring og frem til ferdigstilling, både som arkitekter og interiørarkitekter.

www.lerche.no

Tak over inngangsbygg er et plasstøpt dekke. Betongdekket over kulvert mellom inngangsbygget og Automatlager 2 er dimensjonert for kjøring med tunge kjøretøy og tekket med vanntett membran.

Utomhus

Terrenget omslutter inngangsbygningen slik at den oppleves som en del av landskapet. Utformingen av terrenget skal minske erosjonsfare og avrenningsproblematikk. Det er tilrettelagt adkomst for gående og kjørende.